

Klimaatverandering is een kans

Klimaatverandering is zonder twijfel een van de grootste uitdagingen van onze tijd. Toch biedt het ook **kansen voor innovatie, internationale samenwerking en duurzame groei**. Om onze CO₂-uitstoot te begrijpen, kunnen we gebruikmaken van de krachtige formule **CO₂ = P × S × E × C**. Hierbij staat P voor de bevolking, S voor de welvaart per persoon, E voor de energie-intensiteit van onze productie, en C voor de koolstofintensiteit van de gebruikte energie. Deze formule laat zien dat CO₂-uitstoot niet zomaar een getal is, maar het resultaat van complexe en verweven factoren.

Bill Gates, bekend om zijn visie op technologie en filantropie, gebruikt deze formule om klimaatverandering behapbaar te maken. Hij benadrukt dat als we één factor aanpakken, bijvoorbeeld het verlagen van C door over te schakelen op groene energie, we al grote stappen zetten. Tegelijk waarschuwt hij dat een groeiende bevolking (P) en toenemende welvaart (S) het effect kunnen tegenwerken als we daar niet slim mee omgaan.

In Europa regelde **Frans Timmermans**, als directeur Klimaat en drijvende kracht achter de Green Deal, ambitieuze maatregelen. Hij zet in op het drastisch verlagen van C en E, door schone energie te versnellen en energie-efficiëntie te verbeteren. Nu hij Tweede

Kamerlid is en controleur van de overheid, **ziet hij ook in dat het Aerius-model – dat Nederland gebruikt om uitstoot en stikstof te meten – niet helemaal werkt zoals gehoopt**. Tegelijk worstelt hij met het woningtekort dat mede door dit model is ontstaan. Misschien moeten we weer eens terug naar de basis, met een simpele Excel-sheet, die wél praktisch inzicht geeft.

Hoeveel koeien eten eigenlijk hennep en stoten daardoor minder stikstof uit? Hoeveel industriële hennep wordt lokaal verbouwd en gebruikt voor isolerende bouwmaterialen? Volgens de formule draait het immers om het compenseren van CO₂ en stikstof, en gaat het uiteindelijk om een rekenkundig model waar empirische metingen nog ontbreken – iets wat ook Thierry Baudet onlangs aanstipte. Het is tijd om dit probleem op papier praktisch op te lossen en tegelijkertijd de enorme **economische kansen te grijpen** die hierbij horen.

Nederland speelt een bijzondere rol in het mondiale klimaatvraagstuk. Met het Aerius-model proberen we emissies precies te meten, zodat we gericht beleid kunnen maken. Maar zelfs met de beste modellen blijft het klimaatprobleem complex. Grote landen zoals China, de VS en Rusland bepalen in sterke mate het wereldwijde klimaatbeleid. Conflicten en geopolitieke

spanningen bemoeilijken samenwerking. Dit roept de vraag op: heeft het zin dat Nederland zich streng aan klimaatdoelen houdt als anderen dat niet doen?

Het antwoord vraagt om nuance. Nederland is klein, maar heeft een voorbeeldfunctie en een verantwoordelijkheid om het voortouw te nemen. CO₂-reductie is niet alleen een plicht, maar ook een investering in onze toekomst. **Het stimuleert innovatie, creëert banen in duurzame sectoren en voorkomt de ernstigste gevolgen van klimaatverandering.**

Tegelijkertijd is mitigatie niet het enige antwoord. Klimaatadaptatie wordt steeds belangrijker. Nederland zal zich moeten wapenen tegen stijgende zeespiegels, extremere weersomstandigheden en veranderende ecosystemen. En zoals vaak gezegd: **als Nederland 'in Spanje verandert'**, ontstaan er nieuwe kansen, bijvoorbeeld in landbouw en binnenlands toerisme.

Juist hierin ligt een unieke kans. Nederland kan zijn expertise inzetten voor internationale projecten, zoals **waterkracht en de verbouw van industriële hennep**.

Youri Hazeleger
joet@joet.nl